

Kijktip: Een tijdlijn in filmpjes

Korte omschrijving werkvorm

Aan de hand van enkele fragmenten leren uw leerlingen wat de huidige financiële en politieke situatie in Griekenland is.

Leerdoel

Leerlingen weten wat er gaande is in Griekenland en de Europese Unie.

Bronnen

- Nieuwsuur, zondag 25 januari 2015
<http://nieuwsuur.nl/video/749288-grieken-beslissen-over-lot-griekse-economie.html>
- NOS-journaal, dinsdag 24 februari 2015
<http://nos.nl/uitzending/3358-nos-achtuurjournaal.html>

Duur

30-45 minuten

Handleiding

1. Leid het onderwerp in. Welk Europees land dat lid is van de Europese Unie én in de eurozone zit (wat betekent dat trouwens?) is de afgelopen tijd weer veel in het nieuws? Waarom?

Toelichting

De schuldencrisis in Griekenland is de laatste tijd weer volop in het nieuws. Ruim 5 jaar geleden, tijdens het dieptepunt van de eurocrisis, moest Griekenland beloven flinke bezuinigingsmaatregelen uit te voeren om extra leningen van de EU te krijgen en niet failliet te gaan. Dat heeft Griekenland vervolgens gedaan. In 2010 en in 2012 heeft Griekenland een forse lening van de EU gekregen.

Op 25 januari jl. waren er parlementsverkiezingen in Griekenland. De radicaal-linkse partij Syriza heeft onder leiding van Alexis Tsipras een grote meerderheid gehaald. De partij behaalde 36,4% van de stemmen. Daarmee heeft Syriza 149 van de 300 zetels in het Griekse parlement behaald.

Wat heeft Syriza de kiezers beloofd? In de uitzending van Nieuwsuur op zondag 25 januari jl. kwam dit uitgebreid aan bod.

2. Deel de kijkvragen uit en geef de leerlingen even de mogelijkheid om de kijkvragen bij het fragment van Nieuwsuur te lezen. Vertel dat de leerlingen na het bekijken van het fragment nog even tijd krijgen om de vragen verder te beantwoorden.
3. Bekijk met de leerlingen het eerste stuk van een fragment van Nieuwsuur op zondag 25 januari. <http://nieuwsuur.nl/video/749288-grieken-beslissen-over-lot-griekse-economie.html> Het voor deze werkvorm relevante stuk van dit fragment eindigt op 3:24 minuten met de *voice-over* die zegt: “de onderhandelingen met Europa kunnen beginnen”.

Let op: Tijdens de uitzending van Nieuwsuur was de verwachting dat Syriza een absolute meerderheid in het parlement zou behalen en geen coalitiepartner nodig zou hebben om te regeren. De uitslag was uiteindelijk zoals beschreven hierboven in de toelichting bij stap 1.

4. Geef de leerlingen even de tijd om de kijkvragen bij het fragment van Nieuwsuur in te vullen.
5. Bespreek met de leerlingen de antwoorden op de kijkvragen bij het fragment van Nieuwsuur.
6. Inmiddels zijn we meer dan een maand verder. Bespreek met de leerlingen wat er in de tussentijd is gebeurd. En wat betekent de term "Grexit"?

Toelichting

Op 1 maart 2015 loopt het hulpprogramma van de EU aan Griekenland af. Dat is twee maanden later dan in eerste instantie afgesproken. De nieuwe Griekse regering heeft de opdracht gekregen om een lijst met hervormingen te maken. Als die lijst goed genoeg is volgens de EU, wordt het hulpprogramma met nog eens vier maanden verlengd. In die periode kan Griekenland met de EU gaan onderhandelen over hoe het verder moet met de steun van de EU aan Griekenland en de Griekse schulden.

Een andere mogelijke oplossing voor de Griekse schulden crisis is dat Griekenland uit de eurozone wordt gezet of stapt en weer haar nationale valuta in gebruik neemt. Voor dat scenario is de term "Grexit" bedacht: een combinatie van de woorden "Griekenland" en "exit".

Dinsdag 24 februari jl. heeft Griekenland de lijst met hervormingen aan de EU opgeleverd. Vervolgens heeft de Eurogroep overlegd over de voorgestelde hervormingen en of ze voor de EU goed genoeg zijn. In de uitzending van RTL-nieuws van dinsdag 24 februari werd hiervan verslag gedaan.

7. Geef de leerlingen even de mogelijkheid om de kijkvragen bij het fragment van RTL-nieuws te lezen. Vertel dat de leerlingen na het bekijken van het fragment ook nog even tijd hebben om de vragen verder te beantwoorden.
8. Bekijk met de leerlingen het fragment uit het NOS-journaal van dinsdag 24 februari. <http://nos.nl/uitzending/3358-nos-achtuurjournaal.html> (tot 4.23 uur)
9. Geef leerlingen nog een paar minuten de tijd om de antwoorden in te vullen.
10. Bespreek de antwoorden klassikaal na.

Kijkvragen Nieuwsuur

1. Welke uitspraken over Syriza en de Griekse schuldencrisis zijn waar? Kruis aan:

- Syriza heeft de verkiezingen in Griekenland gewonnen.
- Syriza wil het huidige bezuinigingsbeleid van Griekenland voortzetten.
- De Griekse werkloosheid is boven de 25% gestegen.
- De lonen in Griekenland zijn met een kwart verhoogd.
- De Nederlandse staatsschuld is hoger dan toegestaan door de EU.
- De Nederlandse staatsschuld is hoger dan het BNP van Nederland.
- De Griekse staatsschuld is hoger dan het BNP van Griekeland.
- Per Nederlander hebben we de Grieken ruim 1000 euro geleend.
- De schuld aan de EU is maar een klein deel van de hele Griekse staatsschuld.
- Syriza wil dat 50% van de schulden aan de EU wordt kwijtgescholden.

2. Wat bedoelt de hoofd-econoom van Syriza als hij de schulden van Griekenland aan de EU een 'politiek probleem' noemt?

.....

.....

.....

.....

3. Wat vind jij? Moet de EU schulden van Griekenland aan de EU kwijtschelden of niet? Waarom?

.....

.....

.....

.....

Kijkvragen NOS-journaal

1. Waarom noemt Jeroen Dijsselbloem de lijst met maatregelen een goed 'startpunt' in plaats van een goede 'oplossing'?

.....

.....

.....

.....

2. Welke problemen noemt verslaggever Arjen Noorlander?

.....

.....

.....

.....

3. Wat moeten de Grieken doen om de 7 miljard euro van de EU te krijgen?

.....

.....

.....

4. Welk probleem legt verslaggever Arjen Noorlander aan het einde van het fragment nog op tafel?

.....

Antwoordmodel

Kijkvragen Nieuwsuur, zondag 25 januari 2015

1. Welke uitspraken over Syriza zijn waar? Kruis aan:

- X Syriza heeft de verkiezingen in Griekenland gewonnen.

Waar: zie de toelichting bij stap 1.

Syriza wil het huidige bezuinigingsbeleid van Griekenland voortzetten.

Niet waar: Syriza wil af van het bezuinigingsbeleid van Griekenland.

- X De Griekse werkloosheid is boven de 25% gestegen.

Waar

De lonen in Griekenland zijn met een kwart verhoogd.

Niet waar: De lonen in Griekenland zijn met een kwart verlaagd.

- X De Nederlandse staatsschuld is hoger dan toegestaan door de EU.

Waar: Door de EU is een staatsschuld van 60% van het BNP toegestaan, de Nederlandse staatsschuld is 70% van het BNP.

De Nederlandse staatsschuld is hoger dan het BNP van Nederland.

Niet waar: De Nederlandse staatsschuld is 70% van het BNP, dat is lager dan het BNP.

- X De Griekse staatsschuld is hoger dan het BNP van Griekeland.

Waar: De Griekse staatsschuld is 171% van het BNP, dat is hoger.

- X Per Nederlander hebben we de Grieken ruim 1000 euro geleend.

Waar

De schuld aan de EU is maar een klein deel van de hele Griekse staatsschuld.

Niet waar: Het grootste deel van Griekse staatsschuld bestaat uit noodleningen van de EU.

- X Syriza wil dat 50% van de schulden aan de EU wordt kwijtgescholden.

Waar: Syriza noemt de schulden aan de EU een politiek probleem en vindt dat de EU meer dan 50% van de schulden kan kwijtschelden. Volgens hen kunnen zo de problemen in Griekenland worden opgelost. Daarover gaan de onderhandelingen waar aan het einde van dit fragment van Nieuwsuur wordt gesproken.

2. Wat bedoelt de hoofd-econoom van Syriza als hij de schulden van Griekenland aan de EU een 'politiek probleem' noemt?

De hoofd-econoom van Syriza neemt hiermee zelf een politiek standpunt in. Hij bedoelt dat we de schulden van Griekenland aan de EU niet meer (alleen) als een economisch probleem moeten zien. Als een schuld alleen een economisch probleem is, dan is de vraag hoe Griekenland de schuld aan de EU gaat terugbetalen. Door de Griekse schulden aan de EU een politiek probleem te noemen, zegt hij dat hij vindt dat de politiek een besluit kan nemen over deze schulden dat anders is dan een economisch besluit. De 'beslissers' in de Europese Unie kunnen besluiten de schuld aan Griekenland (gedeeltelijk) kwijt te schelden. Griekenland hoeft de schuld dan niet terug te betalen. Het geleende geld kan dan door Griekenland gebruikt worden voor iets anders dan het afbetalen van de schuld.

3. Wat vind jij? Moet de EU schulden van Griekenland aan de EU kwijtschelden of niet? Waarom?

Op deze vraag geven de leerlingen een eigen antwoord, er is geen goed of fout antwoord.

Kijkvragen RTL-nieuws, dinsdag 24 februari 2015

1. Waarom noemt Jeroen Dijsselbloem de lijst met maatregelen een goed 'startpunt' in plaats van een goede 'oplossing'?
De Griekse crisis is met deze overeenkomst nog niet opgelost. De discussie over de leningen komt over vier maanden weer terug. De besluitvorming over de leningen is vooral nog vier maanden uitgesteld. Dijsselbloem zegt dat de Grieken stap voor stap verder worden geholpen.
2. Welke problemen noemt verslaggever Arjen Noorlander?
We moeten nog maar zien of de Grieken doen wat ze beloven. Het aanpakken van fraude en belasting ontduiken is niet zo makkelijk opgelost.
3. Wat moeten de Grieken doen om de 7 miljard euro van de EU te krijgen?
De Grieken moeten steeds laten zien dat ze zich aan de afspraken houden, dat ze bezuinigingen doorvoeren en dat ze vooruitgang boeken. Ze krijgen het geld in kleine stapjes.
4. Welk probleem legt verslaggever Arjen Noorlander aan het einde van het fragment nog op tafel?
Hoe gaat Griekenland ooit de 240 miljard euro terugbetalen?